تحلیل

ترمز کاهش قیمت نفت کشیده شد

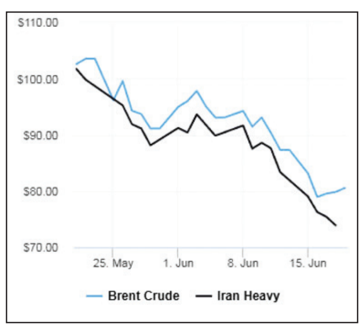

قیمت نفت در معاملات روز جمعه بازار جهانی پس از به تعویق افتادن مذاکرات برنامه‌ریزی‌شده میان ایران و امریکا و کاهش تردد نفتکش‌ها از خلیج فارس، افزایش یافت و بخشی از کاهشی را که در طول معاملات هفته داشت، بازیابی کرد. به گزارش ایسنا، قیمت آتی نفت برنت در لندن به بالای ۸۰ دلار در هر بشکه صعود کرد، زیرا ایران در بحبوحه افزایش تداوم حملات رژیم صهیونیستی به لبنان، شروع مذاکرات بر سر توافق صلح دایمی با امریکا را به تعویق انداخت. توقف خصومت‌ها در لبنان از جمله شرایط ایران برای توافق موقت بود. با این حال، پس از گزارش‌های رسانه‌ای در مورد توافق آتش‌بس در لبنان، نفت برنت کاهش هفتگی ۸ درصدی را ثبت کرد. قیمت نفت امریکا با بیش از یک درصد افزایش، به بالای ۷۷ دلار در هر بشکه رسید. به دلیل تعطیلات بیست و یکم ژوئن در امریکا، معاملات روز جمعه سبک بود. قیمت نفت طی هفته گذشته پس از امضای یادداشت تفاهمی میان ایران و امریکا که به بازگشایی تنگه منجر می‌شود، کاهش یافت. این آبراه که حدود یک پنجم نفت جهان از آن عبور می‌کند، پس از تجاوز امریکا و رژیم صهیونیستی به ایران که از ۲۸ فوریه آغاز شد، تقریبا به مدت چهار ماه بسته بود. تولیدکنندگان خلیج فارس پس از توافق برای آتش‌بس در لبنان که از ساعت ۴ بعدازظهر روز جمعه به وقت محلی آغاز شد، خود را برای افزایش صادرات آماده می‌کردند. شرکت ملی نفت ابوظبی (ادنوک) در اطلاعیه‌ای به مشتریانش اعلام کرد که بارگیری نفت خام خود را از بنادر خلیج فارس از سر بگیرند. در بحبوحه بازگشایی تنگه هرمز، شیخ نواف الصباح، مدیرعامل شرکت نفت کویت هم در مصاحبه‌ای گفت که کویت افزایش تولید نفت را آغاز کرده است و انتظار دارد ظرف یک هفته از مرز ۲ میلیون بشکه در روز عبور کند که بالاتر از ۵۷۳ هزار بشکه در روز در ماه مه خواهد بود. کویت که یکی از تولیدکنندگان بزرگ اوپک به شمار می‌رود، به دلیل نبود مسیرهای صادراتی جایگزین، بیشترین آسیب را از بسته شدن تنگه هرمز دیده است. ابرنفتکش‌هایی با تقریبا ۸۰ میلیون بشکه نفت در خلیج فارس پهلو گرفته‌اند و در صورت موافقت تاجران و مالکان کشتی، آماده عبور از تنگه هرمز در هر لحظه هستند. با این حال، از سرگیری تردد نفتکش‌ها می‌تواند موجی از عرضه را ایجاد کند که پالایشگاه‌های آسیا ممکن است فورا به آن نیاز نداشته باشند، زیرا از قبل بشکه‌هایی را برای تامین نیازهای کوتاه‌مدت خود تامین کرده‌اند. بر اساس گزارش بلومبرگ، روند بازگشایی کامل تنگه هرمز هنوز هم ممکن است یک عملیات دشوار و طولانی باشد. برای اجرای روان، این فرآیند باید برنامه‌ریزی شود، کشتی‌ها در جای مناسب قرار گیرند، چاه‌ها مجددا راه‌اندازی شوند، زیرساخت‌ها تعمیر شوند و گام‌هایی برای مین‌زدایی از آبراه برداشته شود. برخی از مالکان کشتی همچنان در مورد شرایط تنگه هرمز و خلیج فارس محتاط هستند.

ادامه از صفحه اول

تقویت ریال؛ فرصت اقتصادی یا انتظار شکننده؟

کارمندان و اقشاری است که درآمدشان به اندازه قیمت‌ها افزایش نمی‌یابد. در مقابل، برخی صادرکنندگان یا دارندگان دارایی ارزی ممکن است از افزایش نرخ ارز منتفع شوند، زیرا درآمد ارزی خود را به ریال بیشتری تبدیل می‌کنند. اگر تفاهم‌های اخیر به توافقی پایدار و اجرایی منجر شود، آزادسازی منابع ارزی، افزایش فروش نفت، کاهش هزینه‌های دور زدن محدودیت‌ها و تسهیل واردات می‌تواند به کاهش نرخ ارز کمک کند. در این صورت، دولت نیز ممکن است بخشی از فشار کسری بودجه را کاهش دهد و ارز بیشتری برای کالاهای اساسی، دارو و نیازهای ضروری تخصیص دهد. اما تا زمانی که این اتفاقات در عمل رخ ندهد، هرگونه پیش‌بینی درباره کاهش پایدار نرخ ارز و اثر آن بر قیمت‌ها بیشتر در حد سناریو باقی می‌ماند. بنابراین، کسانی که ریال در اختیار دارند، اعم از سپرده بانکی، دارایی بورسی یا حتی اسکناس، در صورت تقویت پول ملی می‌توانند منتفع شوند. اما سود واقعی اقتصاد ایران زمانی محقق می‌شود که تقویت ریال به ثبات بازار، کاهش تورم، بهبود قدرت خرید مردم و افزایش اطمینان در فضای اقتصادی منجر شود. در غیر این صورت، افزایش تقاضا برای ریال یا کاهش مقطعی نرخ ارز، تنها یک نشانه کوتاه‌مدت خواهد بود؛ نشانه‌ای که برای تبدیل شدن به دستاورد پایدار، نیازمند اجرای واقعی توافقات، رفع موانع تجاری و بازگشت اعتماد به اقتصاد است.

نقدی بر مداخلات ارزی

عقب‌نشینی بانک مرکزی از حوزه‌هایی است که خارج از وظایف ذاتی آن تعریف می‌شود. این موضوع نیازمند تصمیم‌گیری جدی در سطح سیاستگذاری اقتصادی کشور است. شواهد متعددی وجود دارد که نشان می‌دهد در برخی حلقه‌های مرتبط با تجارت، از جمله فرآیندهای واردات، رتبه‌بندی‌ها و برخی سازوکارهای اداری، زمینه‌های فساد، رانت و امضاهای طلایی شکل گرفته است.

فرشاد مومنی در نشست سالانه بزرگداشت شهید آیت‌الله دکتر بهشتی:

بهشتی ترور شد چون مساله حل کن سیستم بود

فرشاد مومنی با بیان اینکه شهید بهشتی به اعتراف کادرهای ارشد مجاهدین خلق «مساله‌حل کن سیستم» بود، گفت: این سازمان پس از شناسایی نقش موثر او در مقابله با «انحطاط اندیشه‌ای» خود، از سال‌های ۱۳۵۳ و ۱۳۵۴ برنامه برخورد فیزیکی و ترور وی را در دستور کار قرار داد. فرشاد مومنی در نشست سالانه بزرگداشت شهید آیت‌الله دکتر بهشتی که در محل موسسه مطالعات دین و اقتصاد برگزار شد، اظهار کرد: مساله اساسی و از جهاتی بسیار تکان‌دهنده این است که بر اساس اسناد و مکتوباتی که در اختیار قرار دارد برخلاف دیدگاه تروریست‌کنندگان (شخصیت) شهید بهشتی این قابلیت یعنی برخوردار بودن از یک نظم اندیشه‌ای که قادر به حل و فصل مسائل مبتلابه باشد بر اساس موازین اسلامی در ایشان وجود دارد. وی افزود: مراجعه به کتاب سه جلدی وزارت اطلاعات درباره شهید بهشتی در آینه ساواک، مصرحات کادرهای کلیدی مجاهدین خلق درباره ویژگی اقناعی کم‌نظیر شهید بهشتی و مورد اعتماد بودن ایشان در میان بخش بزرگی از کسانی که در جریان مبارزه قرار داشتند را نشان می‌دهد. شهید بهشتی انحطاط اندیشه‌ای مجاهدین خلق را شناسایی کرده بود و با آن برخورد فعالی داشت. از آن موقع یعنی سال ۱۳۵۳ و ۱۳۵۴ گفتند که ما برنامه برخورد فیزیکی و ترور بهشتی را در دستور کار قرار دادیم. مومنی خاطرنشان کرد: در آن ایام یک نوار هم از موسی خیابانی پخش شد که برای توجیه آن کادرهای تروریست مجاهدین خلق به منظور زدن آقای بهشتی از این استعاره استفاده می‌کند که بهشتی مساله حل کن این سیستم است و تا زمانی که او باشد مساله‌ای لاینحل باقی نمی‌ماند. رییس موسسه مطالعات دین و اقتصاد با بیان اینکه شبیه چنین چیزی را وقتی که مجاهدین خلق، شهید دستغیب را ترور کردند، مشاهده کردیم، گفت: آن تیم ترور در تلویزیون گفتند وقتی دستور ترور شهید دستغیب آمد ما زیر بار نرفتیم و می گفتیم قبلا هر کسی را می‌خواستید ترور کنید، می‌گفتید به جریان سرمایه‌داری وصل است، اما آقای دستغیب این شرایط را ندارد، چرا باید ترور شود؟ گفتند شهید دستغیب در منطقه فارس حل‌کننده مسائل رژیم است. چنین ویژگی مهمی برای شهید بهشتی هم در مقیاس ایران و هم جهان اسلام می‌توان مطرح کرد. مومنی گفت: همچنین از این زاویه که جهان به اعتبار تحولات شگرف علمی و فنی، به سمت پویایی‌های غیرمتعارفی در زمینه تحت سلطه قرار دادن انسان‌ها در مقیاس جهانی حرکت می‌کند به‌شدت نیازمند بازگشت به اندیشه‌های شهید بهشتی هستیم. کسانی که راجع به پدیده‌ای به نام استعمار پسااستعماری متکی به ایدئولوژی بازارمحوری آگاهی دارند، می‌گویند که برای تامین منافع سلطه‌گران، قاعده کلی موجود که به صورت نظام‌وار پشتیبانی می‌شود بازاری‌سازی و کالایی‌سازی همه‌چیز از جمله دین خداست. از این زاویه هم اسلوب اندیشه‌ای شهید بهشتی ظرفیت‌های کافی برای خلق دانایی‌ها و توانایی‌هایی که امکان مواجهه دیندارانه با پیچیدگی‌ها و مسائل جدید را فراهم می‌کند، می‌تواند نقطه امیدی برای اسلام و ایران باشد. وی با اشاره به چارچوب این بحران اندیشه‌ای که نظام اداره کشور ما دچار آن است، گفت: از یک طرف برنامه تعدیل ساختاری اجرا می‌کنند و همزمان شعارهای ضدامپریالیستی و ضدصهیونیستی می‌دهند. این تناقض را می‌توان به ده‌ها تناقض فاجعه‌ساز دیگر تسری داد. سیاست‌های نابرابرساز را در دستور کار قرار می‌دهند و می‌گویند ما این کارها را به نیت برقراری عدالت انجام می‌دهیم. برنامه‌های مشکوک مشارکت‌زدایی از مردم برای رقم زدن فعال و عالمانه سرنوشت سیاسی و اقتصادی‌شان در دستور کار قرار داده می‌شود و همزمان بحث از عدالت اجتماعی هم مطرح می‌شود. ضد تولید ملی یک ساختار نهادی طراحی کردند که به صورت نظام‌وار به سمت سقوط تولید ملی پیش می‌رود و همزمان شعار استقلال داده می‌شود. گویی بر اثر این بحران اندیشه‌ای ما مفاهیمی مثل عدالت، آزادی و استقلال را میان تهی کرده‌ایم. این اقتصاددان درباره جامعه‌شناسی توسعه گفت: در جامعه‌ای که در ۱۰ سال اول پیروزی انقلاب اسلامی تابع ارزش‌های متعالی بود، چه اتفاقی افتاده که همه‌چیز را با پول می‌سنجد؟ چه شد که با سلطه بی‌سابقه ربا در مناسبات اقتصادی و اجتماعی مواجه هستیم. جامعه‌شناسان توسعه چند مساله اساسی را ذکر می‌کنند که به طرز شگفت‌انگیزی آیت‌الله بهشتی در آثار خودشان قبل از انقلاب اسلامی تک‌تک آن را صورت‌بندی کردند. اگر شما ساختاری ایجاد کردید که بر مبنای حق و عدل نبود این یکی از دلایل آسیب خواهد شد. ما باید با این آسیب‌شناسی راه درست را انتخاب کنیم. مومنی تاکید کرد: یکی دیگر از محورهای مورد تاکید شهید بهشتی این است که می‌گوید اگر منادیان ارزش‌ها میان قول و فعل‌شان شکاف وجود داشته باشد و در خلوت کارهایی بکنند که در جلوت به خلاف آن دعوت می‌کنند، تغییر ارزش‌ها رخ می‌دهد. اینها قانونمندی‌هایی است که وجود دارد. وی با بیان اینکه اسلام تکالیف شاق به نام دین به دوش مردم نمی‌گذارد، گفت: یکی دیگر از مسائلی که شهید بهشتی خیلی روی آن تاکید دارد، ارزش‌های حاکم در میان مردم است. او درباره اینکه به نام ارزش‌ها انتظارات مالایطاق بر مردم بار می‌کنند، انتقاد داشت. مساله حیاتی دیگر این است که تحت عنوان‌هایی یک کارهای دیگری می‌کنند که این نیروی محرکه سقوط سیاست‌ها می‌شود. می‌گویند اگر این طور شد مساله تغییر ارزش‌ها اجتناب ناپذیر خواهد بود. استاد اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی اظهار کرد: من همه دوستان را دعوت می‌کنم به این مساله حیاتی توجه داشته باشیم که الان به عنوان یک مد شبه روشنفکری، مرزبندی با اسلام خیلی ترویج می‌شود. آنجایی که بحث نظر است متفکران بزرگ توسعه می‌گویند تا وقتی نااطمینانی وجود داشته باشد نظام باورها هم وجود دارد و به اعتبار آنکه در قرن تحولات بی‌سابقه علمی و فنی، نااطمینانی‌های دایما رو به افزایش و کم‌سابقه در گذشته، در حال ظهور است گرایش به هنجارها اجتناب ناپذیر است. مومنی ادامه داد: بنابراین کسانی پیدا نشوند که به اسم اینکه با ایدئولوژی مخالفند یک ایدئولوژی مبتنی بر ارزش‌ها را کنار بزنند و ایدئولوژی دیگری را جایگزین کنند که دست‌ساخته منافع گروه‌های خاص باشد. به نظر می‌رسد از این زاویه حیاتی‌ترین مساله‌ای که باید به آن توجه شود، این است که برداشت‌های بی‌شماری از دین وجود دارد. اما با ادله و شواهد پرشمار می‌شود نشان داد آن قرائتی از دین خدا که به صورت روشمند از سوی شهید بهشتی ارایه شده این قابلیت را دارد که یک ساز و کاری برای بازگرداندن اعتماد به مردم، اعتلای معیشت آنها، حفظ استقلال مسلمانان و به‌ویژه ایرانی‌ها را در دستور کار قرار دهد. وی با بیان اینکه ما در مساله دین و اقتصاد قویا بر این باور هستیم که آشنا کردن حق‌جویان با اندیشه‌های شهید بهشتی یک راه اصولی برای برون‌رفت از گرفتاری‌های کوچک و بزرگ امروز و فردای ایران خواهد بود، افزود: من امیدوارم دعوت فراگیر اهل نظر برای مراجعه به آثار شهید بهشتی را به عنوان بنیان اندیشه‌ای که قادر به نجات مردم در ایران و هر جای دیگر است جدی بگیریم و توفیق داشته باشیم که در این مسیر سهم بایسته خود را ادا کنیم. بر این اساس ما در برنامه امسال از همین زاویه چند نکته که به نظر می‌رسد خیلی کمک‌کننده است برای این ترغیب در دستور کار قرار دادیم. رییس موسسه مطالعات دین و اقتصاد تاکید کرد: همه ما نیاز داریم به بازخوانی اندیشه‌های شهید بهشتی از جنبه‌های مختلف و امیدوارم این توفیق را داشته باشیم که واکاوی اندیشه‌های ایشان را منحصر به ایام سالگرد شهادتشان نکنیم. من در یک کار جمعی مشارکت داشتم که می‌خواستم یک صورت‌بندی بدیع نظری و متناسب با عدالت اجتماعی و اقتضائات زمانه از دیدگاه شهید بهشتی را بگوییم که در یک فرصت دیگر این کار را انجام می‌دهم. مومنی با ذکر خاطره‌ای از شهیدان رجایی و بهشتی یادآور شد: وقتی مرحوم رجایی نخست وزیر بودند جلساتی را تشکیل دادند تحت عنوان هماهنگی سیاسی نیروهای خط امام (ره) که مرحوم عباس شیبانی و من در آن جلسات شرکت می‌کردیم. وقتی رجایی می‌خواست نخست وزیر معرفی کند در توجیه اینکه چرا مرحوم شهید باهنر را به عنوان نخست وزیر انتخاب کرده به یک خاطره استناد کرد. گفت وقتی من از زندان آمدم بیرون به خانه شهید بهشتی رفتم. به ایشان عرض کردم اگر از ما بپرسند منظور شما از حکومت اسلامی چیست در یک عبارت کوتاه چه بگوییم؟ شهید بهشتی لبخند زد و گفت واقعا با یک عبارت کوتاه کارت راه می‌افتد؟ گفت در یک عبارت کوتاه حکومت اسلامی یعنی امامت عدل. من گفتم وقتی وارد شدم یک مشکل داشتم الان شد دو مشکل. حالا امامت عدل چیست؟ آقای بهشتی لبخند زد و گفت امامت عدل یعنی اینکه در این ساخت سلسله مراتبی حکومت هر قدر شما به سطوح بالاتر نزدیک شوید بوی خدا، بوی عدالت و بوی اخلاق بیشتر به مشام برسد. بر اساس این دیدگاه ما باید فقط با کسانی مواجه باشیم که مشهور به دروغگویی و فساد نباشند.

نقش خودروهای فرسوده در ناترازی بنزین؛ راه‌حلی وجود دارد؟

کارشناسان معتقدند که اکنون نیازمند افزایش عملکرد برای از رده خارج کردن خودروهای فرسوده و تنوع بخشی به سبد سوخت هستیم چراکه افزایش تولید انرژی موضوع جدی است که باید مورد توجه قرار بگیرد، ضمن اینکه در کنار آن باید به موضوع بهینه‌سازی مصرف نیز توجه شود، چراکه در شرایط فعلی چاره‌ای جز کاهش مصرف سوخت، تنوع بخشی به سبد سوخت و از رده خارج کردن خودروهای فرسوده نیست. به گزارش ایسنا، خودروهای فرسوده به‌دلیل مصرف سوخت بسیار بالاتر از خودروهای نو و استاندارد، مصرف روزانه و سالانه بنزین را در کشور به‌شدت بالا می‌برند. این موضوع چندین دلیل دارد که فرسودگی موتور، انژکتورهای کثیف یا مسدودشده، پمپ سوخت ضعیف یا فیلتر آلوده، جرقه ضعیف یا مشکلات احتراق از مهم‌ترین آنهاست. اگر این خودروها از چرخه حمل و نقل خارج شوند، روزانه میلیون‌ها لیتر بنزین مازاد خواهیم داشت. البته عواملی هم باعث شده که خودروهای فرسوده معضل جدی در مصرف بنزین کشور شوند، از جمله مصرف اضافه و سربار اقتصادی، حجم مصرف روزانه سوخت در کشور، وضعیت اسقاط خودروهای فرسوده و تاثیر آن بر ناترازی، بدسوزی سوخت در خودروهای فرسوده چراکه علاوه‌بر مصرف بالا، بدسوزی سوخت هم دارند که همین عامل مصرف بی‌رویه و ناترازی بنزین را تشدید می‌کند. طبق اعلام وزارت نفت، اکنون حدود ۴۱ میلیون وسیله نقلیه در کشور وجود دارد که از این میان نزدیک به ۲۲ میلیون دستگاه در رده فرسوده قرار می‌گیرند، اگر فقط ۱۰ لیتر مصرف مازاد برای هر ۱۰۰ کیلومتر در نظر گرفته شود و میانگین پیمایش سالانه هر خودرو حدود ۱۵ هزار کیلومتر باشد، یک خودروی فرسوده سالانه حدود ۱۵۰۰ لیتر بنزین بیشتر از یک خودروی استاندارد مصرف می‌کند. هنگامی که این عدد در جمعیت چندمیلیونی خودروهای فرسوده کشور ضرب شود، حجم مصرف اضافی بنزین به ده‌ها میلیارد لیتر در سال می‌رسد؛ رقمی که به‌خوبی نشان می‌دهد بخش قابل توجهی از ناترازی سوخت کشور به ساختار فرسوده ناوگان حمل‌ونقل بازمی‌گردد. علاوه بر این، خودروهای فرسوده باعث بیشتر شدن آلودگی هوا می‌شوند که در فصل سرد سال با پدیده وارونگی هوا، وضعیت را بدتر می‌کنند. کارشناسان تاکنون راهکارهایی برای حل مشکل خودروهای فرسوده به عنوان عوامل اصلی مصرف بی‌رویه سوخت و ناترازی بنزین پیشنهاد کرده‌اند؛ اسقاط خودروهای فرسوده مهم‌ترین و سریع‌ترین راه کاهش مصرف بی‌رویه بنزین است. برخی از کارشناسان ناوگان حمل و نقل می‌گویند که اگر اسقاط خودروهای فرسوده در مدت کوتاه سه برابر شود، مصرف بنزین به‌شکل قابل توجهی کم شده و مشکل ناترازی تا حد خوبی مدیریت خواهد شد. همچنین ورود و جایگزینی خودروهای جدید، هیبریدی و برقی به‌جای خودروهای فرسوده و کم‌کیفیت فعلی، باعث کاهش مصرف سوخت و آلودگی می‌شود. تسهیل واردات و تولید خودروهای به‌روز با مصرف بهینه سوخت، در کنار ارتقای فناوری‌های مربوط به مصرف سوخت هم راه‌حل‌های پیشنهادی دیگر از سوی کارشناسان هستند. آموزش و فرهنگ‌سازی در خصوص مصرف بهینه سوخت، همچنین توسعه حمل‌ونقل عمومی و کاهش استفاده از خودروهای شخصی در شهرها، باعث کاهش تقاضای سوخت و ناترازی بنزین می‌شود. در شرایطی که خودروهای فرسوده همواره مقصر اصلی افزایش مصرف بنزین و همچنین آلودگی هوا اعلام می‌شوند، برخی تحلیلگران معتقدند دولت‌ها در طول دهه گذشته نسبت به نوسازی خودروهای فرسوده بی‌توجه بوده‌اند. در نتیجه این بی‌توجهی مصرف سوخت در کشور افزایش یافته است و علاوه بر آن شاهد کاهش ایمنی خودروها و افزایش تلفات ناشی از تصادفات رانندگی نیز بوده‌ایم. بر این اساس شاید مهم‌ترین راه چاره این موضوع تعویض خودروهای فرسوده با اتومبیل‌های جدید باشد. این موضوع می‌تواند مصرف سوخت کشور را کاهش دهد و علاوه بر آن تاثیرات مثبتی بر کاهش تلفات حوادث جاده‌ای و همچنین آلودگی هوا داشته باشد. به موازات تولید بنزین، احداث پالایشگاه‌های نو و کیفی‌سازی باید در دستور کار قرار بگیرد و در عین حال در زمینه بهینه‌سازی مصرف انرژی گام‌های جدی برداریم، از این رو همسو با این هدف طرح‌هایی در زمینه کیفی‌سازی و تولید و استفاده از خودروهای هیبریدی با همکاری وزارت صمت، اجرای طرح‌های توسعه‌ای در شرکت‌های پالایشی برای تثبیت ظرفیت تولید بنزین طی سال‌های اخیر در نظر گرفته شده است. هرچند که بر اساس آمار ارایه شده توسط ستاد نوسازی ناوگان و اسقاط خودروهای فرسوده، روند اسقاط این خودروها طی سال‌های اخیر روندی صعودی داشته که مقایسه میزان اسقاط خودروهای فرسوده طی سال‌های اخیر نشانگر افزایش اسقاط خودروها بوده اما همچنان خودروهای فرسوده یکی از عوامل مصرف بی‌رویه سوخت در کشور باقی مانده‌اند. از زمان اجرای طرح نوسازی خودروهای فرسوده به صورت سراسری، بیش از حدود یک دهه می‌گذرد. اما مراکز اسقاط خودروهای فرسوده را با قیمت پایین‌تری نسبت به نرخ بازار از مشتریان خریداری می‌کنند. همین عامل باعث شده است تا مالکان خودروهای فرسوده، تمایلی به نوسازی اتومبیل‌های قدیمی خود نداشته باشند. مشوق‌های چندانی نیز در این زمینه وجود ندارد تا افراد برای خرید خودروهای جدید ترغیب شوند. در نتیجه مردم کمترین قصور را در افزایش مصرف بنزین دارند زیرا خودروهای مردم فرسوده و پرمصرف است و چاره‌ای جز استفاده از آنها ندارند. لازم است تا تدابیر لازم در مورد تعویض خودروهای فرسوده بیش از پیش صورت بگیرد. از سوی دیگر در حوزه خودروسازی نیز باید به سمت تولید خودروهای دارای استاندارد جهانی برویم، با ایجاد سازوکاری باید میزان مصرف سوخت را کاهش داد، تردد خودروهای تک‌سرنشین و تنوع بخشی سبد سوخت می‌تواند ثمرات مثبتی در این حوزه به‌همراه داشته باشد. علاوه بر این به جای اینکه کارت سوخت برای هر خودرو باشد، می‌توان سازوکاری را لحاظ کرد تا برای هر کارت ملی که دارنده خودرو است کارت سوخت صادر شود چرا که از این طریق می‌توان توزیع سوخت را ساماندهی کرد.

با این اوصاف برای رفع ناترازی و بهینه‌سازی مصرف سوخت دستگاه‌های متولی متعددی صاحب نقش هستند و نباید تنها وزارت نفت را متولی این موضوع دانست؛ خودروهای فرسوده و بی‌کیفیت زیادی در سطح کشور در حال تردد هستند در نتیجه باید خودروهای با کیفیت وارد و در مقابل خودروهای فرسوده اسقاط شوند.

اکنون زمان آن رسیده تا بانگاه جدی‌تری به موضوع تنوع بخشی سبد سوخت، اسقاط خودروهای فرسوده، ورود خودروهای برقی و بهینه‌سازی مصرف توجه شود. تنوع بخشی سبد سوخت در شرایط فعلی هرچند یک راهکار کوتاه‌مدت نیست اما لازم است که بیش از پیش مورد توجه قرار بگیرد، در حال حاضر خودروهای برقی در دنیا توسعه یافته و می‌توان در ایران نیز این خودروها را توسعه داد. همچنین در حوزه خودروهای سی‌ان‌جی‌سوز نیز اقدامات خوبی در دولت صورت گرفته اما این بخش جای کار زیادی دارد که دولت باید توجه بیشتری به آن داشته باشد.

اروپا فروش ال‌ان‌جی روسیه را از سال ۲۰۲۷ ممنوع کرد

کمیسیون اتحادیه اروپا اعلام کرد که فروش و بازاریابی گاز طبیعی مایع‌شده (ال‌ان‌جی) روسیه از سوی شرکت‌های اروپایی از سال ۲۰۲۷ ممنوع است. به گزارش ایلنا از خبرگزاری رویترز، بر اساس نامه‌ای که روز پنجشنبه (۲۸ خرداد) به رویت رویترز رسید، شرکت‌های مستقر در اتحادیه اروپا از سال آینده میلادی از فروش ال‌ان‌جی روسیه منع خواهند شد، حتی اگر خریداران خارج از اتحادیه اروپا باشند. دفتر دن یورگنسن، کمیسر انرژی اتحادیه اروپا، روز یکم ژوئن (۱۱ خرداد) در نامه‌ای خطاب به شرکت پوتن و شرکا، کارگزاری حمل‌ونقل و مشاوره ال‌ان‌جی اعلام کرد: بر این اساس، فروش و بازاریابی ال‌ان‌جی روسیه به کشورهای ثالث، در اتحادیه اروپا و خارج از آن، ممنوع است. با اینکه اتحادیه اروپا در واکنش به جنگ مسکو و اوکراین، با توقف واردات گاز روسیه تا سال ۲۰۲۷ موافقت کرده بود، اما چند شرکت مستقر در اتحادیه اروپا که قراردادهای بلندمدت برای ال‌ان‌جی روسیه دارند، اعلام کردند که در قوانین و تحریم‌ها علیه روسیه مشخص نشده است که شرکت‌ها می‌توانند این محموله‌ها را به خریداران خارج از اتحادیه اروپا بفروشند. در این نامه آمده است: حمل‌ونقل ال‌ان‌جی روسیه توسط اپراتورهای اتحادیه اروپا، صرف‌نظر از مقصد نهایی، در چهارچوب این قانون ممنوع است. در همین حال، سخنگوی کمیسیون اروپا روز جمعه (۲۹ خرداد) گفت که این نامه، دستورالعمل‌های به‌روزشده‌ای را نشان می‌دهد که اواخر سال ۲۰۲۵ منتشر شد. سال گذشته، اتحادیه اروپا ۱۴ میلیون و ۹۴۰ تن ال‌ان‌جی از کارخانه یامال ال‌ان‌جی، در روسیه وارد کرد، رقمی که به‌نظر می‌رسد در سال جاری میلادی افزایش یابد. شرکت توتال انرژی فرانسه، شرکت ملی انرژی اس‌ئی‌اف‌ئی آلمان (SEFE) و شرکت ناتورژی (Naturgy) اسپانیا همگی قراردادهای خرید بلندمدت با روسیه دارند. توتال، که ۲۰ درصد از سهام یامال را در اختیار دارد، در ماه فوریه اعلام کرد در صورت ممنوعیت بازاریابی گاز این کارخانه در خارج از اتحادیه اروپا، سهام خود را می‌فروشد. پاتریک پویان، مدیرعامل شرکت توتال، اوایل ماه جاری میلادی گفت که پس از دریافت مشاوره‌های حقوقی متناقض، هنوز درباره این موضوع از سوی مقام‌ها شفاف‌سازی نشده است. شرکت ناتورژی هم در گزارش سالانه ۲۰۲۵ خود هشدار داد که ممنوعیت واردات، ۱۰ میلیارد و ۹۵۰ میلیون یورو (۱۲ میلیارد و ۵۷۰ میلیون دلار) از تعهدات خرید گاز روسیه را تحت تأثیر قرار خواهد داد. مانوئل گارسیا کوبالدا، مشاور حقوقی عمومی ناتورژی، در ماه فوریه در گفت‌وگویی با رویترز اعلام کرد که تحریم‌های اتحادیه اروپا به گونه‌ای طراحی شده‌اند که شرکت‌ها می‌توانند با استناد به «وضع فوق‌العاده»، به‌صورت قانونی از تعهدات مربوط به رعایت قراردادهای خریدشان معاف شوند. گارسیا کوبالدا گفت: اما مانند هر وضع اضطراری، قانون مدنی و قرارداد تصریح می‌کنند که برای استناد به آن، همه طرف‌ها باید در جهت کاهش خسارت‌ها اقدام کنند. این اقدام‌ها شامل امکان ارسال محموله‌ها به مکان‌هایی غیر از اروپا می‌شود. در همین حال، سخنگوی شرکت ملی انرژی اس‌ئی‌اف‌ئی آلمان روز جمعه (۲۹ خرداد) با اشاره به ممنوعیت و تحریم‌های مربوط به ال‌ان‌جی روسیه، اعلام کرد که از این قوانین پیروی خواهند کرد. شرکت خصوصی نواتک روسیه با در اختیار داشتن ۶۰ درصد از سهام و شرکت ملی نفت چین (CNPC) با ۲۰ درصد از سهام، از دیگر سهامداران یامال ال‌ان‌جی به شمار می‌روند.

اخبار

توزیع پایدار و عادلانه آب با اجرای طرح هوشمندسازی شبکه‌های آبرسانی

سرپرست مدیریت انرژی و سامانه‌های کنترل آبفا کشور با تأکید بر اینکه هوشمندسازی شبکه آبرسانی با بهره‌گیری از هوش مصنوعی، مسیری مرحله‌ای برای ارتقای زیرساخت‌های کشور است، گفت: با جایگزینی روش‌های سنتی و استقرار مرکز ملی پایش، امکان پیش‌بینی دقیق سناریوهای مصرف و مدیریت هوشمند فشار فراهم شده که نتیجه آن توزیع عادلانه و پایدار آب برای تمامی مشترکان خواهد بود. به گزارش ایسنا، اخیرا روابط عمومی شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور از تعیین شعار محوری و عناوین روزهای هفته صرفه‌جویی در مصرف آب سال ۱۴۰۵ خبر داد. برنامه‌های هفته صرفه‌جویی در مصرف آب امسال با شعار محوری آب، سرمایه مشترک برگزار شد؛ شعاری که بر ضرورت صیانت همگانی از منابع آبی و نقش مشترک تمامی بخش‌های جامعه در مدیریت مصرف آب تأکید دارد. بر اساس برنامه‌ریزی انجام‌شده، هر یک از روزهای این هفته به یکی از موضوعات مهم و راهبردی حوزه آب اختصاص یافته است تا از طریق اجرای برنامه‌های فرهنگی، آموزشی، رسانه‌ای و ترویجی، ابعاد مختلف مدیریت مصرف آب برای شهروندان تشریح شود. در این راستا مهدی دوستی، سرپرست مدیریت انرژی و سامانه‌های کنترل شرکت آب و فاضلاب کشور در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره شعار روز ششم (تحولات فناورانه و هوش مصنوعی) اظهار کرد: برنامه استقرار هوش مصنوعی یا هوشمندسازی شبکه از تأسیسات آب و فاضلاب از چندین سال قبل در حال اجرا و پیاده‌سازی است و در چند شهر شبکه هوشمند است. وی افزود: شبکه آب و فاضلاب تعدادی از شهرها هوشمند است و تعدادی هم در حال اجرا است. برای هوشمندسازی شبکه نیز طیف گسترده‌ای تجهیزات و زیرساختی باید فراهم شود بنابراین برنامه هوشمندسازی به صورت مرحله‌ای است و شاید چند سال زمان ببرد که شبکه هوشمند شود. در حال حاضر اکثر شهرهای کشور از شبکه «اسکادا» (SCADA) بهره‌مندند و سامانه‌های مربوطه با بهره‌گیری از تجهیزات اندازه‌گیری، به رصد و کنترل مستمر شبکه می‌پردازند. این زیرساخت‌ها، ستون فقرات هوشمندسازی تاسیسات آبی کشور محسوب می‌شوند. وی درباره اهداف کلان این طرح گفت: هوشمندسازی تاسیسات، با هدف اصلی توزیع عادلانه آب با فشار مناسب و پایدار برای مشترکان در دستور کار قرار گرفته است. با هوشمند شدن شبکه، اندازه‌گیری لحظه‌ای جریان آب در منابع تولید، مخازن و همچنین در محل مصرف مشترکان امکان‌پذیر شده که این امر به حفظ استمرار جریان و فشار یکنواخت آب کمک شایانی می‌کند. سرپرست مدیریت انرژی و سامانه‌های کنترل شرکت آب و فاضلاب کشور، پایش پارامترهای کیفی آب به‌صورت لحظه‌ای و مدیریت بهینه مصرف انرژی را از دیگر مزایای این طرح دانست و افزود: با هوشمندسازی شبکه، امکان برنامه‌ریزی دقیق بر اساس شرایط مصرف انرژی فراهم می‌شود تا بهره‌برداری از منابع به گونه‌ای مدیریت شود که تا حد امکان از ظرفیت‌های بدون پمپاژ استفاده شود. دوستی در ادامه به مدیریت فشار در شبکه اشاره کرد و گفت: بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در مدیریت فشارشکن‌ها، نقش موثری در پایداری شبکه و کاهش تلفات آب ایفا می‌کند.

وی با تأکید بر نقش هوش مصنوعی در پیش‌بینی تقاضا خاطرنشان کرد: با استفاده از مدل‌های هوش مصنوعی و تحلیل داده‌های گذشته، شرایط جوی و دما، می‌توانیم سناریوهای پیش‌بینی مصرف را برای شبکه و مشترکان طراحی کنیم. این قابلیت به ما اجازه می‌دهد فشار مازاد در شبکه را شناسایی و مدیریت کرده و از هدررفت منابع جلوگیری کنیم.

ابتکار انرژی ایران در شانگهای کلید خورد

معاون وزیر نیرو از ارائه ابتکار جدید ایران برای ایجاد «کنسرسیوم انرژی سازمان همکاری شانگهای» خبر داد و اعلام کرد: پیش‌نویس تفاهمنامه و اساسنامه این کنسرسیوم توسط ایران تدوین و به دبیرخانه سازمان ارائه شده و انتظار می‌رود پس از بررسی، به عنوان یکی از اسناد اجلاس سران کشورهای عضو مطرح شود. به گزارش ایلنا از وزارت نیرو، مصطفی رجبی مشهدی، معاون وزیر نیرو، ابراز امیدواری کرد پس از بررسی و تصویب، این سند به عنوان یکی از اسناد رسمی اجلاس سران کشورهای عضو سازمان همکاری شانگهای مورد پذیرش قرار بگیرد. معاون وزیر نیرو همچنین به ابتکار ایران برای همگرایی و اتصال شبکه برق کشورهای عضو این سازمان اشاره کرد و گفت: این طرح در سال ۲۰۲۴ مطرح شد و مورد استقبال اعضا قرار گرفت. به گفته رجبی مشهدی، وزارت نیرو در ادامه این ابتکار، یادداشت مفهومی آن را در چهار محور تدوین و به دبیرخانه سازمان ارسال کرده است که شامل توسعه اتصالات الکتریکی بین‌منطقه‌ای، ایجاد چارچوب بازار برق منطقه‌ای، همکاری‌های فناورانه در حوزه شبکه‌های هوشمند و برگزاری همایش سالانه برق سازمان همکاری شانگهای است. وی در ادامه با اشاره به سیاست‌های ایران برای تنوع‌بخشی به سبد انرژی کشور گفت: طی یک سال گذشته ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر خورشیدی در ایران بیش از پنج برابر افزایش یافته است. معاون وزیر نیرو در پایان گفت: در کنار توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر، ایران گسترش فناوری‌های صلح‌آمیز هسته‌ای را نیز دنبال می‌کند؛ رویکردی که علاوه بر کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی و کاهش آلاینده‌ها، در حوزه‌هایی مانند تولید رادیوداروها، افزایش بهره‌وری کشاورزی، پایش منابع آبی و ارتقای رفاه و امنیت منطقه نیز نقش مهمی ایفا می‌کند.